

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Kärrknipprot vid Stora Ljunamyren

Foto: © Frida Nilsson

Beverandeplan för Natura 2000-området Stora Ljunamyren SE0230259

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Syftet är att hejda utrotningen av djur och växter samt att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Utpekandet av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att bevara de utpekade värdena i områdena långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar i vårt land regelbundet cirka 60 av de fåglar som listas i bilaga 1 i fågeldirektivet.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta görs i särskilda bevarandeplaner, men beskrivningen kan också ingå i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen finns en beskrivning av området med bevarandesyfte och bevarandemål för de naturtyper och arter som ska bevaras, och det ska framgå hur skyddet kan bidra till en gynnsam bevarandestatus för naturtyperna och arterna. Även hot mot Natura 2000-området och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Bevarandeplanen underlättar förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken genom att den ger viktig information om området till bland annat markägare, myndigheter, exploatörer och naturvårdsförvaltare.

Bevarandeplanen utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Det gäller även för de bevarandeåtgärder och den naturvårdsskötsel som kan krävas för att bevara värdena, i den mån markägare eller andra brukare inte har möjligheten eller skyldigheten via andra lagar eller avtal att göra detta (till exempel miljöersättningar). Bevarandeplanen revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras - den är ett "levande dokument". Det gör det möjligt för alla att bidra med ny kunskap och synpunkter genom att kontakta Länsstyrelsen.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Framtida naturvårdsarbete kan komma att leda till ytterligare ny kunskap som i sin tur kan leda till behov av justeringar av Natura 2000-områdets gränser, naturtyper eller arter. Vid förvaltning och tillståndsprövning är det viktigt att utgå från de befintliga värdena, inte bara de regeringsgodkända, varför det är av vikt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit bli regeringsgodkända ännu.

Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av till exempel skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Reglerna enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller i Natura 2000-områden.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller utpekade arter i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön eller utpekade arter i området. Det är påverkan på de naturmiljöer och/eller arter som skyddas i området som är grunden för prövningen oavsett var källan till störningen ligger geografiskt. Detta regleras i miljöbalken (7 kap 27-29§§). Tillståndskravet aktualiseras när en verksamhet eller åtgärd kan påverka miljön i ett Natura 2000-område på ett betydande sätt, det vill säga när det finns risk för skada.

Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i Natura 2000-området behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls dock samråd med Skogsstyrelsen istället. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

För verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för naturvårdsskötsel och naturvårdsförvaltning av ett Natura 2000-område, i syfte att långsiktigt bevara de naturtyper och/eller arter som skyddas, krävs inte tillstånd.

Innehåll

	Sida
Området	5
7230 - Rikkärr	9
1014 - Smalgrynsnäcka, <i>Vertigo angustior</i>	10
Dokumentation	12

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Bevarandeplan för Natura 2000 - området SE0230259 Stora Ljunamyren

Kommun: Mjölby

Områdets totala areal: 1,1 hektar

Markägareförhållande: Privat

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-06-27

Regeringsbeslut, historik:

Regeringen föreslår att området är av gemenskapsintresse (pSCI): 2002-01

Fastställts som ett område av gemenskapsintresse (SCI): 2005-01

Regeringen förklarar området som ett särskilt bevarandeområde (SAC): 2011-03

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

7230 - Rikkärr

1014 - Smalgrynsnäcka, *Vertigo angustior*

Området

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper och arter som förekommer i området.

Prioriterade bevarandevärden:

I området prioriteras naturtypen rikkärr (7230) av undertypen öppna och hävdade rikkärr. Naturvärden som ska bevaras i området är en hävdgynnad flora och fauna med naturvärden kopplade till kalkkärrsmiljöer och en naturlig hydrologi.

Motivering:

Rikkärret i Stora Ljunamyren ligger i ett band av flera rikkärr utmed E4:an. Trots att området har stympats av motorvägen och är påverkat av vass så finns här höga naturvärden med en flora och fauna kopplade till våra mest krävande rikkärrsmiljöer. Att området ligger relativt nära andra rikkärrsmiljöer ökar dessutom områdets bevarandevärde eftersom närheten ökar spridningsmöjligheterna till och från närliggande rikkärr.

Prioriterade åtgärder:

- Fortsatt hävd av området genom bete och alternativt slåtter samt röjning av igenväxning.
- Förstärkt hävd under minst en femårsperiod.

Beskrivning av området

Stora Ljunamyren ligger precis söder om E4 som här skär igen den flacka övergångsbygden i den västra delen av Östergötland. Omgivande landskap består av en mosaik av skogs-, betes- och åkermark. I Stora Ljunamyren tränger kalkhaltigt vatten fram och bildar ett extremrikkärr. Kärrret är belägen 650 meter nordost om Stora Ljuna Östergård, cirka två och en halv kilometer söder om Hogstad.

Floran och faunan är karakteristisk och kalkpåverkad. Smalgrynsnäcka *Vertigo angustior*, finns i kärret samt orkidéerna kärrknipprot och skogsnycklar. Kärrret är fuktigt med mindre torrare partier och till största delen bevuxet med tät och hög vass. I kanterna och i den södra delen är dock vassen inte helt dominerande. I vassen kan man hitta enstaka plantor av tuvstarr, ängsnycklar och jungfru Marie nycklar. Den sistnämnda finns också i kantskogen tillsammans med tvåblad. Ett mindre, öppet kärrparti, där vassen ännu inte har vandrat in, ligger i söder. Här täcks marken i stort sett av kärrknipprot. Andra kalkkärrsarter är blåtåtel, näbbstarr, majviva och gräsull. Darrgräs, kärrtistel och smörbollar växer också här.

Inom Life-projektet Ros och Ris röjdes kalkkärret på bland annat gran, al och björk samt att vassen slåttrades. Merparten av området är dessutom frånstängslat från den stora betesfällan för att enkelt kunna styra betestrycket. Efter röjningarna för ungefär ett decennium sedan har trädskiktet blivit mer öppet och domineras idag av sälj och al men tyvärr dominerar täta vassbestånd i stora delar, trots betesdjuren.

Vad kan påverka området negativt

Naturtyps- och artspecifika hotbilder preciseras under respektive naturtyp och art.

Gemensamma påverkansfaktorer för rikkärr och smalgrynsnäcken:

- Upphörd hävd. Avsaknad av bete leder till igenväxning och skadlig förnaansamling.
- Alltför intensivt bete/ höga djurtätheter kan skada rikkärrets strukturer i värsta fall kan leda till eutrofiering. Eutrofiering leder till igenväxning och förändrade växtsamhällen. Även stödutfodring kan leda till eutrofiering och igenväxning med högrötsvegetation.
- Befintliga och nya ingrepp i form av dikning och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning påverkar naturtypens hydrologi och hydrokemi. Även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer påverkar naturtypen. Exempel på effekter är uttorkning, ökad igenväxning och erosion.
- Avverkning, körning och andra åtgärder påverkar hydrologi, lokalklimat och markstruktur. Den mycket blöta miljön är extra känslig för sönderkörning av tyngre maskiner. Större markskador kan förutom rena mekaniska skador även medföra att hydrologin påverkas med följd att naturmiljön ändras. Avverkning av närliggande fastmarksskog orsakar vanligen ett ökat läckage av näringsämnen.
- Anläggning av bilvägar, järnväg, upplag, bebyggelse eller andra anläggningar som innebär markexploatering i eller i närheten av naturtypen. Exploatering kan förutom påverkan på den fysiska miljön påverka hydrologin och/eller hydrokemin i ett område.
- Spridning av till exempel aska och gödningsämnen i naturtypen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i naturtypens närhet kan också skada naturtypen genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.
- Ökad våtdeposition av kväve gör att vegetationssammansättningen i bottenskiktet förändras och andelen gräs, buskar och träd ökar.
- Igenväxning kan vara ett problem i anslutning till kalktuffkällor som tidigare betats eller hävdats. Problemet är störst i Sydsverige och beror vanligtvis på av ändrad markanvändning och nedläggning av jordbruk.
- På lång sikt kan möjligen negativa genetiska effekter på grund av isolering av delpopulationer komma att utgöra ett hot.
- Främmande (invasiva) arter som har potential att skada eller konkurrera ut den lokalt naturliga floran och faunan.

Områdets bevarandeåtgärder

Art- eller naturtypspecifika åtgärder preciseras under respektive naturtyp.

Tabell 1: En generell sammanställning av bevarandeåtgärder omnämnda i den aktuella bevarandeplanen.

Bevarandeåtgärd	När	Var	Prioritet
Fortsatt hävd, främst genom bete	Årligen	Hela Natura 2000-området	1
Röjning av igenväxning (inklusive kulturlämningar)	Årligen eller vid behov	Hela Natura 2000-området	1
Införa en starkare hävd genom slåtter eller en period av starkt betetryck	Årligen så snart som möjligt under minst fem år, därefter vid behov	Stora delar av Natura 2000-området	1

Reglering av skydd och skötsel:

I och med den här bevarandeplanen föreslås en gränsjustering av Natura 2000-områdets avgränsning. Efter gränsjusteringen kommer Biotopskyddsområdet och Natura 2000-området att ha samma yttergräns. Genom att området är biotopskyddsområde och förvaltas genom Länsstyrelsens Natura 2000-förvaltning är skydd och skötsel reglerat i tillräcklig omfattning.

I och med att området är Natura 2000-område krävs samråd med Länsstyrelsen vid avverkningar och röjningar som kan påverka naturvärdena negativt, även huggningar av enstaka värdefulla träd som till exempel videbuskar som nyttjas av smalgrynsnäcken.

Markavvattning är åtgärder som utförs för att avvattna mark, för att sänka eller tappa ur ett område eller för att skydda mot vatten om åtgärderna syftar till att varaktigt öka en fastighets lämplighet för något visst ändamål. Markavvattning kräver alltid tillstånd (11 kap. 13 § miljöbalken). I Östergötland gäller ett generellt markavvattningsförbud vilket medför att verksamhetsutövaren alltid behöver söka dispens för åtgärder som kan leda till markavvattning. Natura 2000-området är därför skyddat mot nya åtgärder som påverkar hydrologin negativt genom markavvattning.

Enligt 12 kap 8 § MB (Miljöbalken) är brukaren skyldig att ta hänsyn till natur- och kulturvärden vid all markanvändning i jordbruket. De allmänna hänsynsreglerna i 2 kap MB förtydligas i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1999:119) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket. Enligt förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket får jordbruksmark tas ur produktion först efter anmälan till Länsstyrelsen, som då har möjlighet att förbjuda en ändrad markanvändning.

Bevarandeåtgärder:

Områdets hävdhistoria är vägledande för den fortsatta skötseln. För att områdets naturvärden ska bevaras behöver hävdkrävande naturtyper regelbundet vara välhävda så att ingen skadlig förnaansamling bildas, eftersom det missgynnar småväxta arter och försvårar frögroning.

Igenväxning behöver årligen eller vid behov hållas efter genom röjning. Näringstillförsel (inklusive tillskottsutfodring av betesdjur) får inte förekomma annat än i undantagsfall eller mycket begränsad utsträckning.

De öppna rikkärrensytorna behöver regelbundet hävdas genom bete eller slåtter. Om hävden sker genom slåtter ska den ske (manuellt eller motormanuellt) efter att flertalet hävdgynnade arter har blommat och satt frö (vanligen tidigast i slutet av juli). Höet bärgas och därigenom förs näringen bort från marken. Det bidrar ytterligare till större artrikedom bland kärlväxterna. Vid behov kan två skördar tas för att kompensera för den ökade näringstillgången i nederbörderna eller täta bestånd av vass. Efterbete av djur är positivt och fyller en liknande funktion som en extra skörd.

Rikkärret är indelat i en egen fälla varför det är enkelt att styra betestrycket i rikkärret under betessäsongen. I nuläget verkar stängslet stänga ute djuren från rikkärret, detta behöver på bästa sätt åtgärdas så att djuren går in och betar i rikkärret. Tyvärr har det årliga betet inte trängt undan vassen och hävden behöver förstärkas ytterligare för att vassen ska kunna trängas undan. Därför är det mycket lämpligt att komplettera betet med årlig slåtter eller röjning av vass under ett antal år. Även djurens tramp motverkar vassen.

Under 2015 röjdes rikkärret på vass och sly. Ytterligare återkommande röjnings- eller restaureringsinsatser kommer att behövas i framtiden och behöver då ske med hänsyn till smalgrynsnäckan och de känsliga hydrologiska förutsättningarna. Smalgrynsnäckan föredrar generellt relativt glesa skogar eller hävdade rikkärr varför igenväxning kan bli ett betydande problem om den inte åtgärdas vid behov. Grynsnäckor missgynnas även om betestrycket i rikkärret blir för hårt.

Bevarandestatus och bevarandetillstånd

Bevarandestatus beskriver läget för naturtyperna i landet som helhet, medan *bevarandetillståndet* beskriver aktuellt läge inom Naturaområdet. Dessa beskrivs närmare under respektive naturtyp och art längre fram i planen. Här redovisas en sammanställning av bevarandetillståndet inom området.

Tabell 2: Naturtypsareal och förekomst av Natura 2000-arter (ej fåglar) inom Natura 2000-området. **Blå färg** innebär en förändring av art- eller arealförekomst jämfört med regeringsgodkända uppgifter angivna inom parentes. Länsstyrelsen kommer att föreslå förändringarna vid lämpligt tillfälle.

Naturtyp/art	Hektar/Förekomst	Bevarandetillstånd
7230 - Rikkärr	1,1 (0,8)	Otillfredsställande
1014 - Smalgrynsnäcka, <i>Vertigo angustior</i>	X	Otillfredsställande
Områdets totala areal	1,1	

Uppföljning

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket samt Havs- och vattenmyndigheten. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000- naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Uppföljning av skötseln, som är en viktig del i bevarandemålen, kommer delvis att kontrolleras via den ordinarie kontrollverksamheten för miljöersättningsåtaganden, men bör även följas upp för länets samtliga områden med hävdbehov genom regelbundna analyser för att se vilka områden som ingår i jordbruksblock med miljöersättning.

7230 - Rikkärr

Arealen 1,1 hektar är inte fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypens utbredningsområde överensstämmer med områden där berggrunden eller jordtäcket är rikt på baskatjoner, vanligtvis kalcium. pH-värdet i myren är vanligen sex eller högre. Rikkärren är generellt näringsfattiga till måttligt näringsrika och näringsbegränsade.

Torvdjupet är ofta grundare än i fattigare myrar och kan understiga 30 centimeter, men bottenskiktet byggs upp av rikkärrensindikerande brunmossor (till exempel släktena *Scorpidium* och *Campylium*) eller i vissa fall vitmossor. Morfologiska strukturer i torven utgörs i de fall de förekommer av tuvbildning, mindre sträng- och flarkbildningar och källkupoler.

Både öppna och trädklädda rikkärr inkluderas i naturtypen, vilka kan ha en krontäckning av 0 till 100 procent. Vegetationen domineras av olika halvgräs och örter. Rikkärren har en speciell flora och fauna som varierar med till exempel krontäckningsgrad, kalkhalt och näringsförhållanden. Rikkärr kan delas in i tre undergrupper: öppna hävdade rikkärr med en krontäckning på 0 till 30 procent; öppna ohävdade rikkärr med en krontäckning på 0 till 30 procent; samt trädklädda och videbevuxna rikkärr med en krontäckning på minst 30 procent. Rikkärret i Stora Ljunamyren klassas som ett öppet hävdade rikkärr.

Bevarandemål

Arealen av rikkärr (7230) av undertypen öppna och hävdade rikkärr ska vara minst 1,1 hektar i Natura 2000-området Stora Ljunamyren. Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattnande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattennivån ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.

Ingen näringstillförsel, inklusive utfodring av betesdjur, ska förekomma. Störningar som orsakar positiva effekter kan förekomma (till exempel periodvis översvämning, tramp med mera). Typiska och karaktäristiska arter för naturtypen ska kunna fortleva långsiktigt i området och det ska finnas art- och individrika förekomster av dessa arter inom grupperna kärleväxter och mossor.

Hela naturtypen ska vara relativt öppet utan igenväxning eller täta bestånd av vass, buskar eller träd. Träd och buskar ska utgöra ett enstaka till måttligt inslag i naturtypen. Träd- och buskskiktet i naturtypen ska minst ha ett påtagligt inslag av en eller flera av arterna sälg, vide, alm, ask, lind och/eller lönn.

Bevarandestatus och bevarandetillstånd

Rikkärren har varit mycket illa av markavvattning i hela landet. I södra Sverige finns endast fragment kvar, medan större arealer framför allt återfinns i Jämtland och Norrbotten. Då kärren ofta ligger i bördiga jordar har de tidigt dikats ut när åkerbruket spritt sig ner i dalgångar och på fuktiga marker. Ett antal rikkärr är skyddade som naturreservat, och ytterligare objekt i södra Sverige hålls i hävd med hjälp av miljöstödsprogrammet. Generellt måste dock noteras att mycket få återstår i odlingsbygder över hela landet.

För naturtypen rikkärr (7230) är förekomsten i boreal region (både inom och utanför Natura 2000-områden) 72 000 hektar i Sverige. För att få en gynnsam bevarandestatus i samma område behövs uppskattningsvis

75 000 hektar rikkärr. Bevarandestatusen för naturtypen bedöms vara otillfredsställande i Sverige och trenden för naturtypen är negativ.

Bevarandetillståndet för rikkärret i Stora Ljunamyren anses vara otillfredsställande. Betesdjur har tillgång till området och påverkar det då med hävd och tramp. Området är dock igenväxt med vass och hävden behöver förstärkas avsevärt för att vassbeståndet ska minska i utbredning.

1014 - Smalgrynsnäcka, *Vertigo angustior*

Arten är fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Smalgrynsnäckan är en liten landsnäcka med ett brunt till guldbrunnt eller hornfärgat, vänstervridet skal som är 1,6 till 2,0 millimeter högt och 0,9 till 1,05 millimeter brett. Det är avlångt, äggformat med genomsnittligt fem virvlar. Kanten på öppningen är böjd utåt och är något tjockare än resten av skalet. Öppningen har fem till sex korta tandlika strukturer på insidan.

Smalgrynsnäcka förekommer i ett brett spektrum av miljöer. Samtidigt är smalgrynsnäckan mycket specifik när det gäller valet av mikrohabitat; det gäller hela tiden att hitta rätt fuktighet och rätt struktur på förnan. Smalgrynsnäckan är kalkgynnad, särskilt tydligt märks det på de relativt fåtaliga inlandslokalerna.

Smalgrynsnäcka förekommer i flera olika typer av skog. Glesa askdominerade lövkärr är en prefererad miljö, där den företrädesvis återfinns i halvöppna partier, men arten förekommer även i relativt torr skog. På många av skogslokalerna hittar man den i branter och blockdominerade partier. På skogsdominerade lokaler är det viktigt att det finns träd vars löv erbjuder lättillgängliga kalkkällor i form av kalciumcitrat, som till exempel lind, ask, lönn, hassel och sälg.

Arten förekommer även i kalkrika betesmarker med svagt till måttligt betestryck; men om betestrycket blir för hårt försvinner den. I torr betesmark hittar man ofta den i anslutning till fuktiga sänkor, strandbrinkar och i branter. På Öland och Gotland förekommer arten vida spritt i alvarmiljö. I östra Sverige finns dessutom flera förekomster på kalkpåverkade torrängar. I kalkrika områden kan smalgrynsnäckan även finnas i strandnära miljöer, till exempel på betade havsstrandängar eller i anslutning till kustnära dynvåtmarker. En annan viktig miljö är rikkärr och kalkfuktängar.

Smalgrynsnäckan accepterar ganska täta bestånd av starr. Förekomst av enstaka högre örter som till exempel älgört och hampflockel är inget problem, men uppstår det täta bestånd av högväxta örter på grund av hög näringshalt brukar arten försvinna.

Mikrohabitatet är viktigt och smalgrynsnäckan förekommer främst i lucker, något fuktig förna. Den är starkt beroende av stabila förhållanden i markens förnaskikt och klarar inte översvämningar, däremot kortvarig översköljning och viss saltpåverkan (havsvatten som sprayar över lokalerna). Under torrare perioder söker den sig ner en liten bit i marken och uppehåller sig i det översta jordlagret. På alvar och i torrängsmiljöer hittar man den under torrtiden ofta i basen av tuvor.

Spridningsförmågan hos smalgrynsnäcka kan på goda grunder antas vara starkt begränsad. Spridning kan ske över ganska stora avstånd, men av allt att döma i mycket begränsad omfattning. Avståndet för normal

spridning torde ligga i storleksordning några få meter. Långdistansspridning sker förmodligen främst via större däggdjur (till exempel rådjur) och fåglar.

Bevarandemål

För att det ska finnas goda förutsättningar för smalgrynsnäcka behöver bevarandemålen för naturtypen rikkärr (7230) uppnås. Särskilt viktiga funktioner och strukturer som ska finnas inom området är ett öppet till halvöppet trädskikt med lättillgängliga kalkkällor (till exempel ask och sälg vars löv är kalciumnitratrika) samt en stabil mikromiljö med fuktig och lucker förna samt en svag till måttlig hävd. Täta bestånd av höga örter påverkar arten negativt och ska därför inte tillåtas dominera i annars lämpliga delar av området.

Bevarandestatus och bevarandetillstånd

För arten smalgrynsnäcka (1014) är utbredningsarealen i boreal region (både inom och utanför Natura 2000-områden) 300 till 600 miljoner hektar i Sverige. För att få en gynnsam bevarandestatus i samma område behövs uppskattningsvis 500 miljoner hektar utbredningsareal. Trots den stora utbredningsarealen så anses populationen vara dålig och livsmiljön samt framtidsutsikterna anses vara otillfredsställande. Bevarandestatusen för arten bedöms vara dålig i Sverige.

Stora Ljunamyren är en av fyra lokaler (förekomstplatser) som ligger utmed E4:an söder om Mjölby. Närmaste lokal är Lilla Ljunamyren cirka 800 meter västerut. Spridningsmöjligheterna för arten på egen hand är begränsad så dess enda chans är att följa med någon annan, mer rörlig art, till exempel fågel, större däggdjur med mera. Vid den senaste inventeringen (2005) av arten återfanns ett stort antal individer men bevarandetillståndet för arten i Stora Ljunamyren anses ändå som otillfredsställande eftersom det finns betydande igenväxningsvegetation av vass.

Dokumentation

Webbsidor/databaser:

Artportalen, <https://www.artportalen.se>, (2016-12-12).

Länsstyrelsen Östergötland, <http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland>, (2016-12-12).

Naturvårdsverket, <http://www.naturvardsverket.se/>, (2016-12-12).

Skyddad natur, <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>, (2016-12-12).

Ängs- och betesmarksinventeringen (TUVVA), <http://www.jordbruksverket.se/> (2016-12-12).

Dokument:

Länsstyrelsen, (2003), Bevarandeplan för Stora Ljunamyren SE0230259.

Wenche Eide (red.), Arter och naturtyper i habitatdirektivet - bevarandestatus i Sverige 2013, ArtDatabanken SLU, Uppsala, 2014.

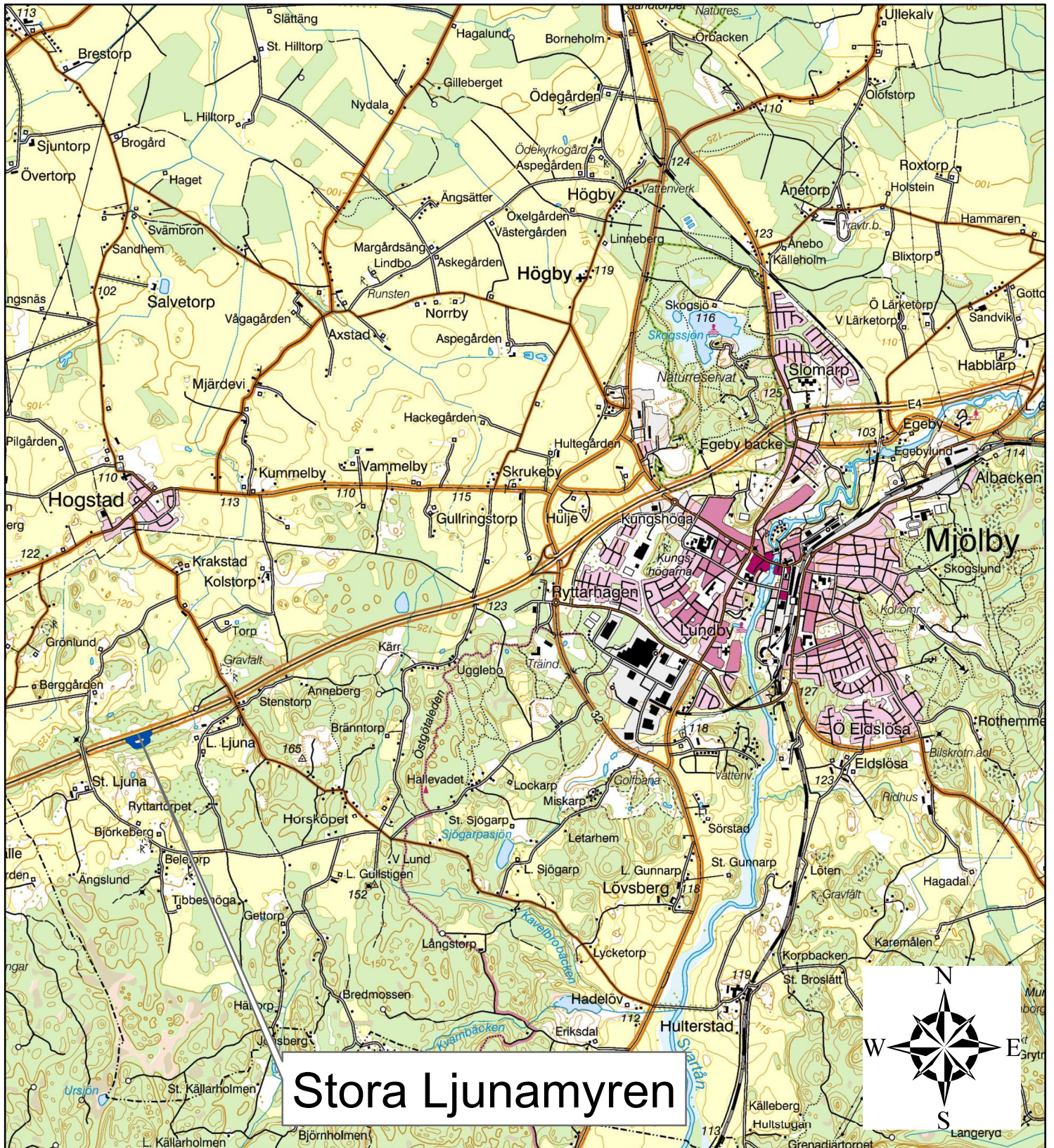
Naturvårdsverkets vägledningsdokument för naturtyper och arter.

Bilagor:

Bilaga 1, Kartor över Natura 2000-området

Bilaga 1

Översiktskarta

0 500 1 000 2 000 3 000 Meter

 Natura 2000-Området (SCI)

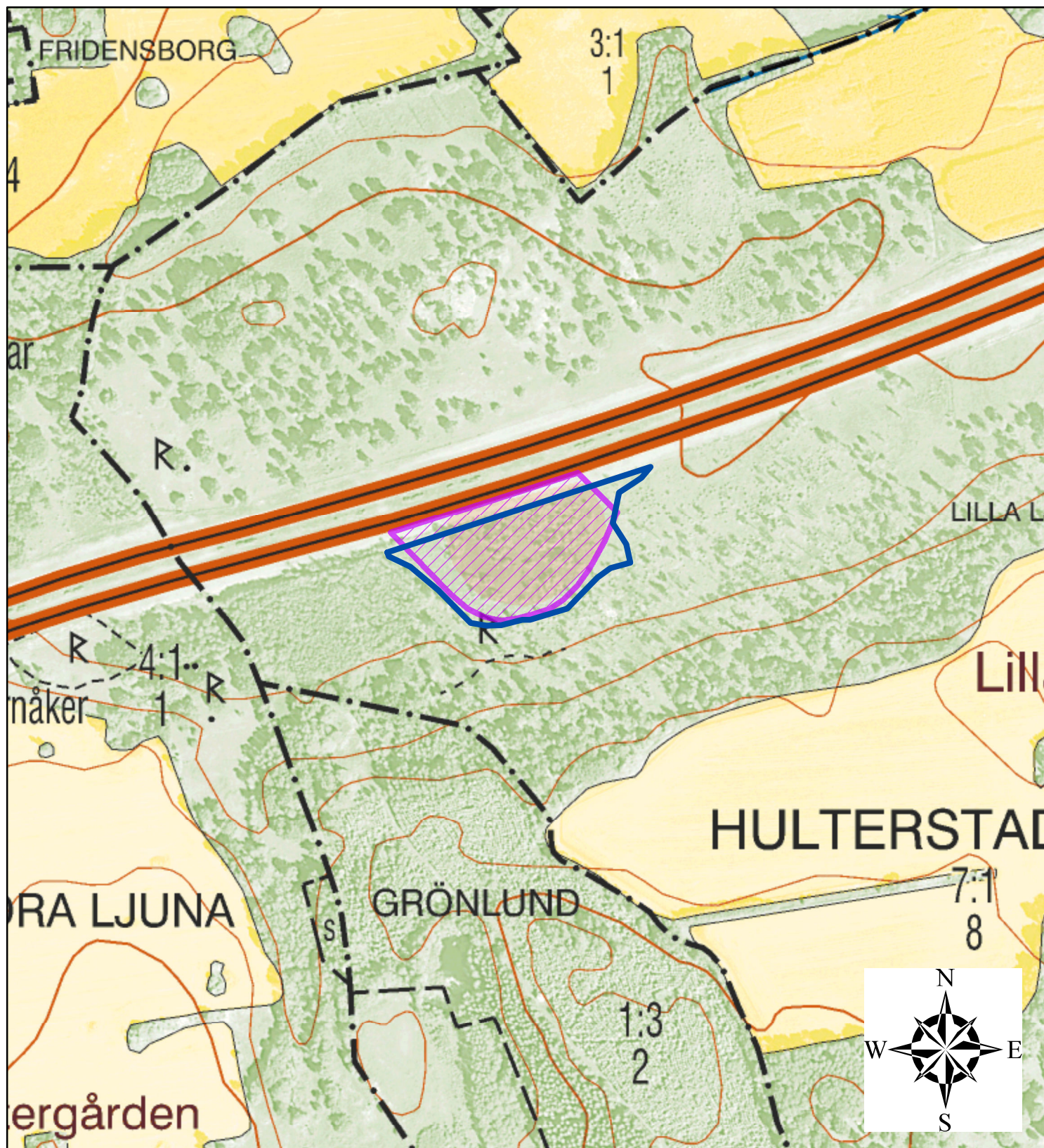
Natura 2000-områdets avgränsning och Natura 2000-naturtyper inom området

0 50 100 200 300 Meter

 Ny avgränsning av Natura 2000-området
 7230 -Rikkärr 1,1 hektar

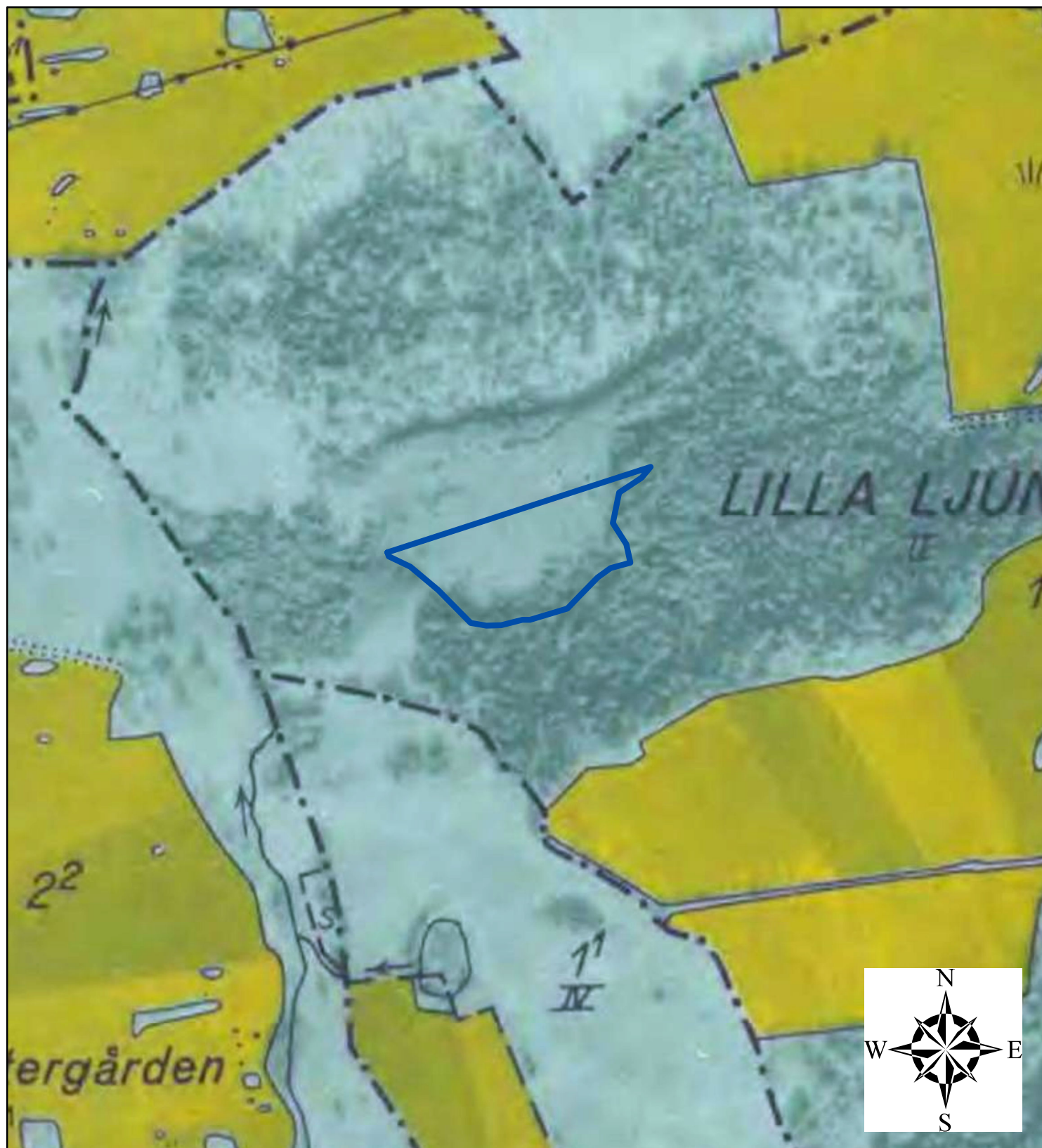
Ekonomisk karta

0 50 100 200 300 Meter

 Ny avgränsning av Natura 2000-Området (SCI)
 Natura 2000-Område (SCI)

Ekonomisk karta från 1930-40-tal

0 50 100 200 300 Meter

 Ny avgränsning av Natura 2000-Området (SCI)